

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditetsrapport for finansforetak mv.

Per 31. mars 2023

DATO:
08.06.2022

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Banker og kredittforetak	5
2.1	Soliditet	5
2.1.1	Kapitaldekning	5
2.2	Likviditetsrisiko	6
2.2.1	Likviditetsreserven (LCR)	6
2.2.2	Stabil finansiering (NSFR)	7
2.2.3	Finansiering	8
3	Forsikringsforetak	9
3.1	Soliditet i livsforsikringsforetak	9
3.2	Soliditet i skadeforsikringsforetak	9
4	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	11
4.1	Soliditet i verdipapirforetak	11
4.2	Soliditet i fondsforvaltere	12
5	Vedlegg – regelverk og metodikk	13
5.1	Banker og kredittforetak	13
5.1.1	Soliditet	13
5.1.2	Likviditetsrisiko	14
5.2	Forsikringsforetak	14
5.3	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	15

1 Hovedinntrykk

Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning var 18,3 prosent per 31. mars 2023, opp fra 18,1 prosent ved utgangen av første kvartal 2022. Økningen må ses i sammenheng med utvidet SMB-rabatt og innføring av infrastrukturrabatt som følge av at bankpakken ble tatt inn i norsk rett fra 1. juni 2022. Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) var 7,3 prosent, ned fra 7,5 prosent ett år tidligere. Mybank ASA oppfylte ikke kravene til kjernekapital og ansvarlig kapital ved utgangen av første kvartal 2023.

Alle banker og kredittforetak oppfylte minstekravene til likviditetsreserven, LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer. LCR for bankene samlet var 157 prosent, en økning fra 145 prosent ett år tidligere.

Minstekrav til stabil finansiering, NSFR, trådte i kraft i Norge fra andre kvartal 2022. Alle foretak oppfylte minstekravet til NSFR ved utgangen av første kvartal 2023. NSFR for bankene samlet var 124 prosent, opp fra 119 prosent ett år tidligere.

Alle **livsforsikringsforetakene** oppfylte solvens- og minstekapitalkravene. Samlet solvens- og minstekapitaldekning var hhv. 227 og 516 prosent, en nedgang på hhv. 3 og 13 prosentpoeng fra ett år tidligere.

Samtlige **skadeforsikringsforetak** oppfylte solvens- og minstekapitalkravene. Samlet solvenskapitaldekning var 206 prosent, det samme som året før. Samlet minstekapitaldekning var 512 prosent, en nedgang på 14 prosentpoeng fra ett år tidligere.

To **verdipapirforetak** oppfylte ikke kravene til ansvarlig kapital per 31. mars 2023. Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst én av tjenestene egenhandel og garantistillelse, var 16,6 prosent. Det er på nivå med kapitaldekningen ved utgangen av første kvartal 2022. For verdipapirforetakene uten tillatelse til noen av nevnte tjenester var samlet kapitaldekning 23,3 prosent, opp 7,2 prosentpoeng fra utgangen av første kvartal 2022 og opp 1,6 prosentpoeng fra utgangen av 2022.

Samtlige **forvaltningsselskap og AIF-forvaltere** med individuell porteføljeforvaltning oppfylte kapitalkravene. Foretakenes samlede kapitaldekning har holdt seg stabil siden utgangen av første kvartal 2022, og var 41 prosent ved utgangen av første kvartal 2023.

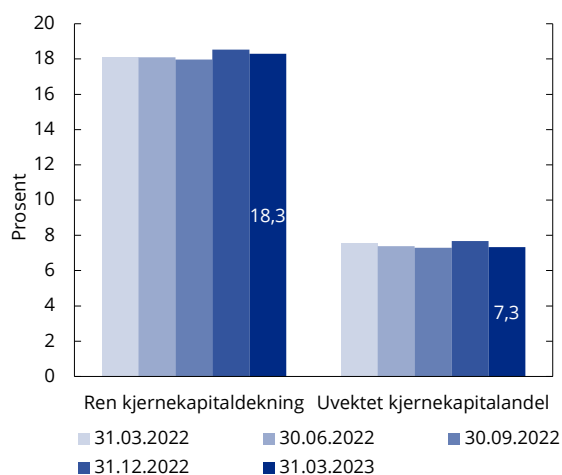
2 Banker og kredittforetak

2.1 Soliditet

2.1.1 Kapitaldekning

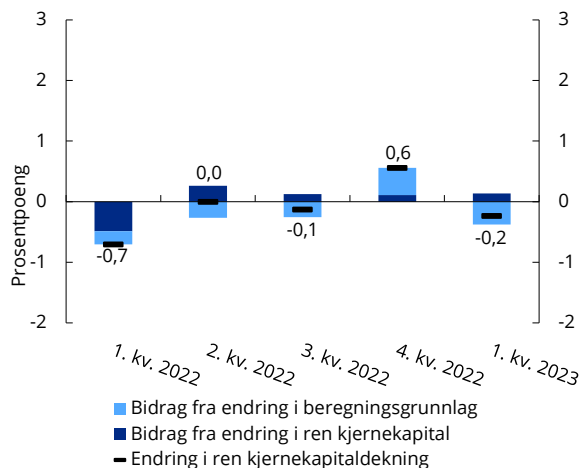
- Alle banker og kredittforetak, med unntak av Mybank, oppfylte kapitalkravene ved utgangen av første kvartal 2023. Mybank er pålagt et tilleggskrav på 30 MNOK, og oppfylte ikke kravene til kjernekapital og ansvarlig kapital inklusive dette tilleggskravet. Banken har fått inn kapital i april og oppfyller kravet ved utgangen av april.
- Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning, beregnet som vektet gjennomsnitt, var 18,3 prosent, se figur 2.1. Det er noe høyere enn ett år tidligere. Økningen det siste året skyldes endringer i regelverket og gjenspeiler ikke en reell styrking av soliditeten. Bankpakken trådte i kraft i norsk rett 1. juni 2022, med utvidet SMB-rabatt og innføring av infrastrukturrabatt. Samtidig er kravet til ren kjernekapitaldekning i flere banker redusert som følge av endringer i rammeverket for pilar 2.
- Utviklingen i ren kjernekapitaldekning gjennom regnskapsåret påvirkes av at bankenes balanser øker, samtidig som et flertall av bankene ikke inkluderer delårsresultatet i kapitalrapporteringen, se figur 2.2.
- Bankenes samlede uvektede kjernekapitalandel var 7,3 prosent ved utgangen av første kvartal, mot 7,5 prosent ved utgangen av første kvartal 2022.
- Både bankenes risikovektede beregningsgrunnlag og eksponeringer før risikovekter (eksponeringsmålet, som er nevneren i uvektet kjernekapitalandel) økte i første kvartal, se figur 2.3.
- Ved utgangen av første kvartal tilfredsstilte bankene kapitalkravet (inkludert pilar 2-krav) med en margin til kravet, se figur 2.4. Medianavstanden til kravet til ren kjernekapitaldekning var 4,5 prosentpoeng, som er 1,7 prosentpoeng lavere enn på samme tid året før. Deler av den reduserte marginen kommer av at kravet til motsyklik kapitalbuffer økte fra 1,0 til 2,5 prosent det siste året frem til utgangen av første kvartal 2023, samt at flere banker har fått fastsatt høyere pilar 2-krav.
- Kredittforetakenes samlede rene kjernekapitaldekning var 20,3 prosent, som er marginalt lavere enn ved utgangen av første kvartal 2022. Kredittforetakenes uvektede kjernekapitalandel var 5,2 prosent, noe lavere enn året før.

Figur 2.1 Ren kjernekapitaldekning og uvektet kjernekapitalandel i norske banker/bankkonsern

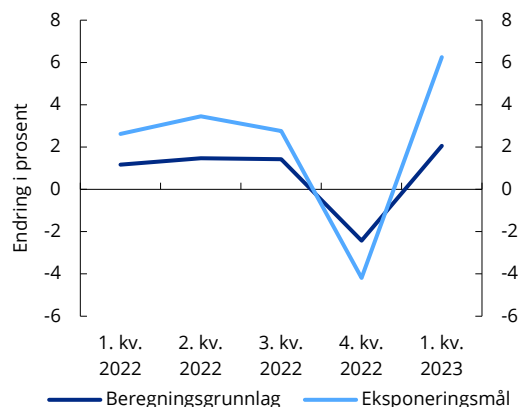
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.2 Endring i ren kjernekapitaldekning i samtlige banker/bankkonsern (dekomponert)

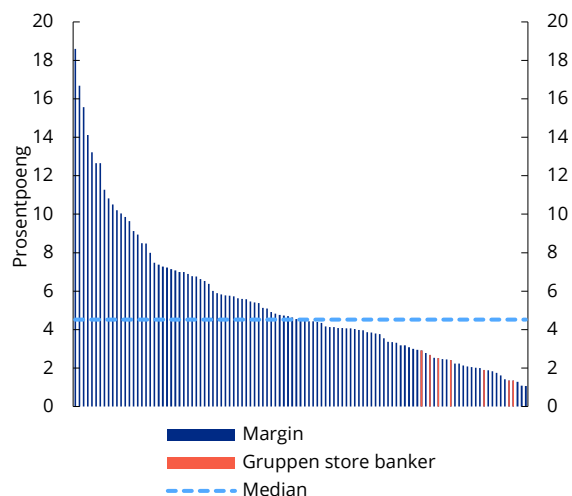
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.3 Risikovektet beregningsgrunnlag og eksponeringsmål* i norske banker/bankkonsern

Note: *Eksponeringer før risikovekting. Nevneren i uvektet kjernekapitalandel.
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.4 Bankenes margin til kapitalkravet* per 31. mars 2023

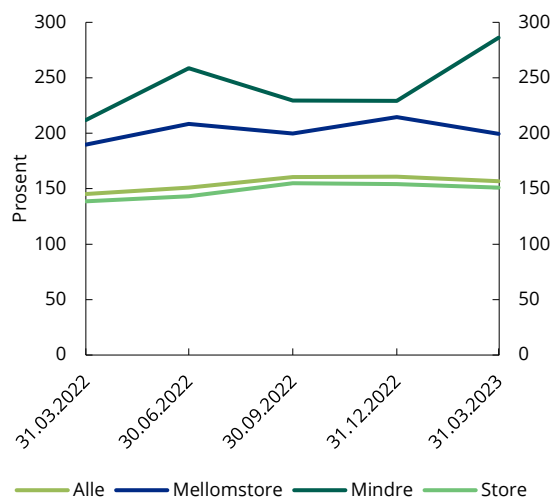
Note: *Krav til ren kjernekapital, inklusiv pilar 2-krav. En ekstremverdi er utelatt fra figuren med en margin på 423 prosentpoeng.
Kilde: Finanstilsynet

2.2 Likviditetsrisiko

2.2.1 Likviditetsreserven (LCR)

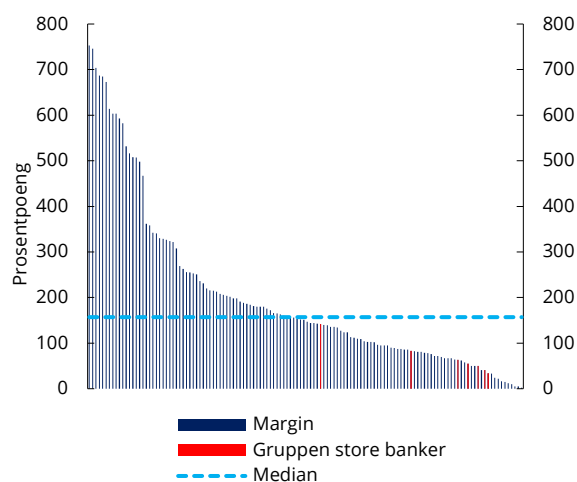
- Alle foretakene oppfylte minstekravene til likviditetsreserven, LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer, ved utgangen av første kvartal 2023.
- LCR for bankene samlet sett var 157 prosent, fire prosentpoeng lavere enn ved utgangen av forrige kvartal, men 12 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere, se figur 2.5.
- De mellomstore bankene har hatt en nedgang i gjennomsnittlig LCR fra forrige kvartal, mens for de mindre bankene har LCR økt med 57 prosentpoeng.
- Det er stor spredning i LCR-verdiene mellom de ulike bankene, og dermed også i marginen til minstekravet. LCR for små og mellomstore banker er generelt mer volatil enn for de større bankene, noe som delvis skyldes at endringer i enkeltposter får større effekt i en liten bank og delvis at de større bankene har en mer aktiv likviditetsstyring.
- Medianavstanden til LCR-kravet var 157 prosentpoeng, se figur 2.6. Dette er en økning fra en medianavstand på 126 prosentpoeng ved utgangen av forrige kvartal, og forskjellene mellom bankenes LCR har økt.

Figur 2.5 Total-LCR, vektet gjennomsnitt per 31. mars 2023

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.6 Bankenes margin til LCR-kravet per 31. mars 2023

Note: 9 ekstremverdier er utelatt fra figuren.

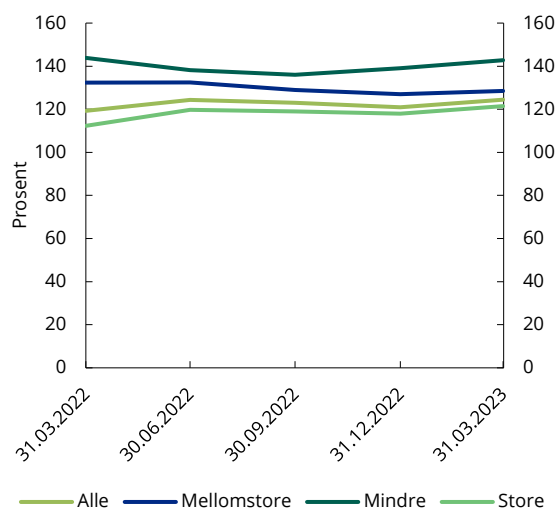
Kilde: Finanstilsynet

2.2.2 Stabil finansiering (NSFR)

- Alle foretakene oppfylte minstekravet til stabil finansiering, NSFR, ved utgangen av første kvartal 2023.
- NSFR for bankene samlet var 124 prosent, fem prosentpoeng høyere enn ved utgangen av første kvartal 2022, se figur 2.7.¹
- Det er relativt stor spredning i NSFR mellom bankene, men spredningen er mindre enn for LCR. Dette kan skyldes at NSFR reflekterer hele balansen. Norske bankers balanser består hovedsakelig av innskudd og utlån, og dette gjør at nivået på NSFR også blir mer lik. De større bankene har en større andel markedsfinansiering, som gjør at de skiller seg ut fra resten da dette vektes annerledes i NSFR.
- Medianavstanden til NSFR-kravet var 36 prosentpoeng, se figur 2.8, ett prosentpoeng høyere enn ved utgangen av fjerde kvartal 2022.

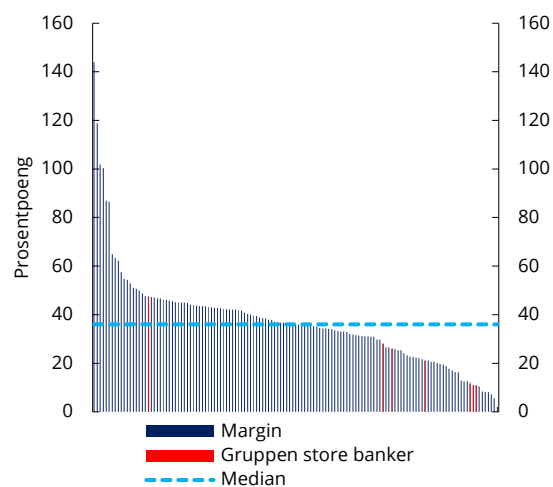
¹ Merk at endring i rapporteringen og enkelte endringer i selve beregningsmetoden av indikatoren gjør at tallene f.o.m. 30.06.2022 ikke er direkte sammenlignbare med tall for tidligere perioder, men effektene på aggregert nivå antas å være begrenset.

Figur 2.7 Total-NSFR, vektet gjennomsnitt per 31. mars 2023

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.8 Bankenes margin til NSFR-kravet per 31. mars 2023

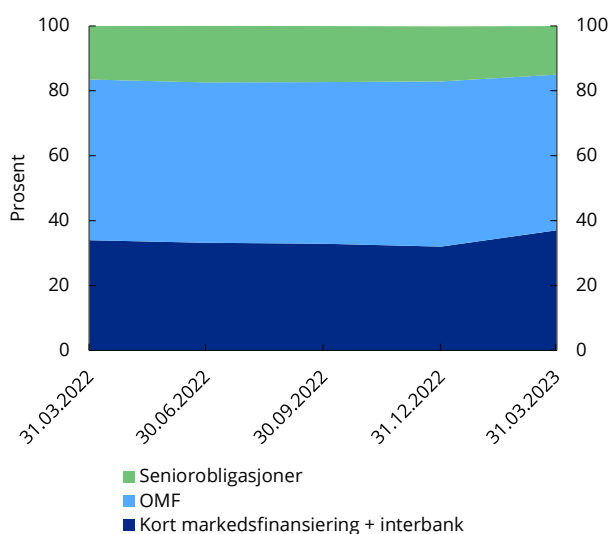
Note: En ekstremverdi, er utelatt fra figuren.

Kilde: Finanstilsynet

2.2.3 Finansiering

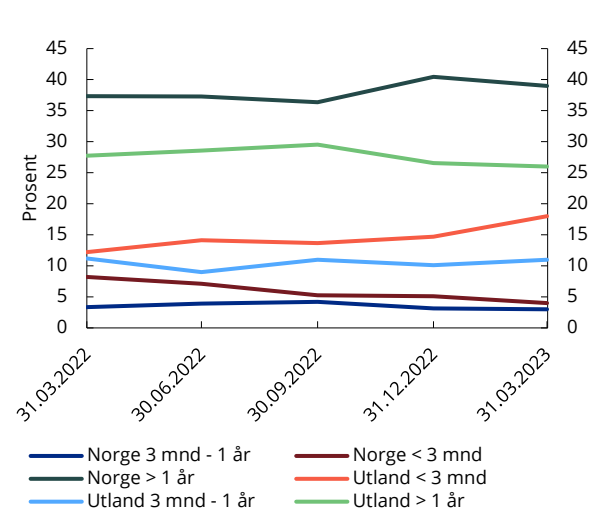
- Andelen kort finansiering har økt noe siden første kvartal 2022, se figur 2.9. Det er den korte finansieringen fra utlandet som har økt, se figur 2.10. OMF og seniorobligasjoner som andel av bankenes finansiering er tilsvarende noe redusert.
- Fordelingen av markedsfinansiering fra utlandet og Norge har samlet sett holdt seg relativt stabil det siste året, se figur 2.10. Det har vært en liten økning i finansiering fra utlandet med kortere løpetid enn tre måneder, samtidig som det har vært en nedgang i finansiering med løpetid over ett år fra utlandet. Andel finansiering med løpetid over et år fra Norge har økt noe.

Figur 2.9 Markedsfinansiering, etter type finansiering

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.10 Markedsfinansiering etter løpetid og innland/utland

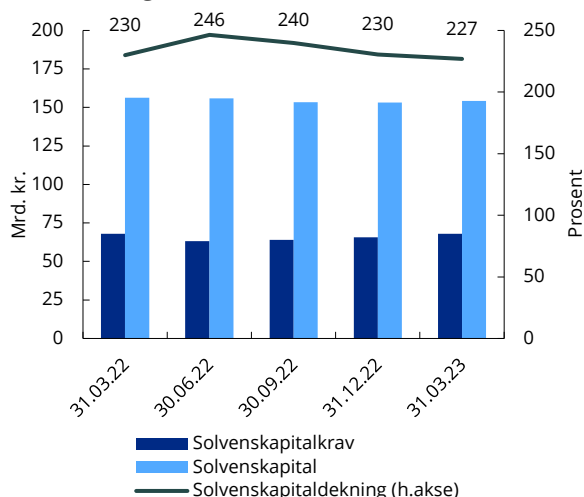
Kilde: Finanstilsynet

3 Forsikringsforetak

3.1 Soliditet i livsforsikringsforetak

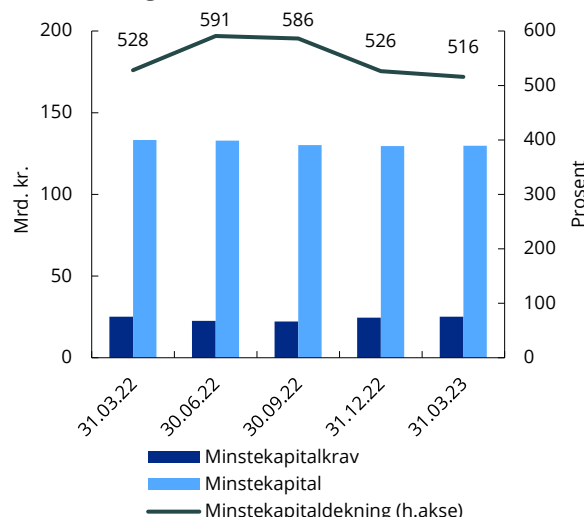
- Solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 227 prosent per 31. mars 2023, en nedgang på tre prosentpoeng sammenlignet med ett år tidligere og fire prosentpoeng sammenlignet med kvartalet før, se figur 3.1.
- Reduksjonen i solvenskapitaldekningen fra utgangen av 2022 har sammenheng med at samlet solvenskapitalkrav hadde en høyere prosentvis økning enn solvenskapitalen. Økningen i solvenskapitalkravet kommer blant annet av nedgangen i de lange rentene i løpet av kvartalet.
- Samtlige livsforsikringsforetak oppfylte solvenskapitalkravet.
- Ingen livsforsikringsforetak hadde effekt av overgangsregelen² per 31. mars 2023. Det skyldes primært den betydelige økningen i rentenivået i 2022. Sist overgangsregelen hadde effekt for livsforsikringsforetakene var ved utgangen av første kvartal 2022.
- Minstekapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 516 prosent, en nedgang på 13 prosentpoeng sammenlignet med ett år tidligere, se figur 3.2.

Figur 3.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.2 Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

3.2 Soliditet i skadeforsikringsforetak

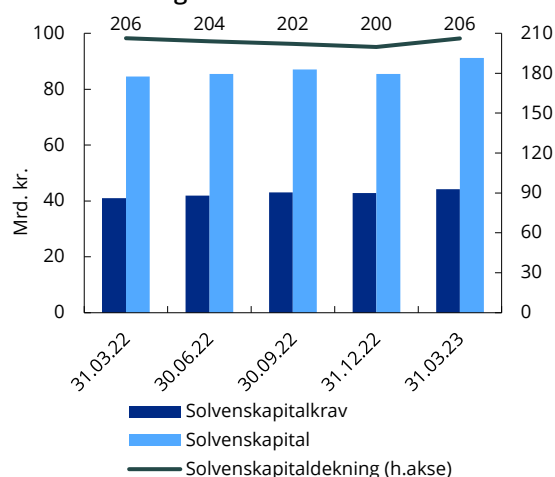
- Solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene³ samlet var 206 prosent per 31. mars 2023, likt sammenlignet med året før, se figur 3.3. Siden utgangen av 2022 er soliditeten imidlertid styrket, hovedsakelig som følge av økning i solvenskapitalen på 6 mrd. kroner, til totalt 91 mrd. kroner. Deler av økningen i solvenskapital kommer av at flere av foretakene har økt avstemningsreserven, blant annet som følge av økt positiv differanse mellom eiendeler og forpliktelser i balansen.

² Se metodevedlegget for nærmere beskrivelse av overgangsregelen.

³ Assuranceforeningen Skuld har avvikende regnskapsår og er utelatt fra omtalen i denne rapporten. I tidligere rapporter var også Assuranceforeningen Gard og Gard M&E Insurance (Europe) AS utelatt, disse er nå inkludert i omtalen da disse ikke lenger har avvikende regnskapsår.

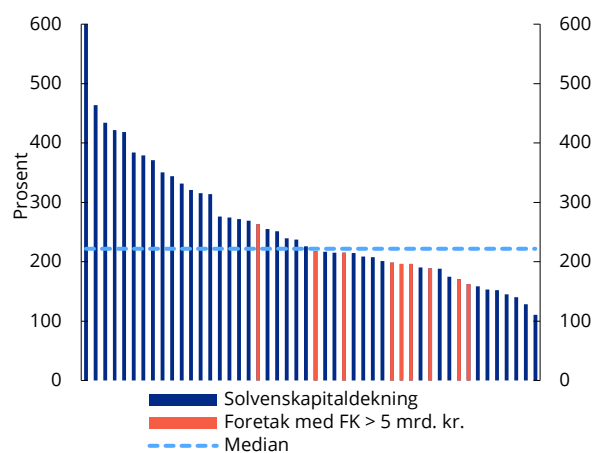
- Alle skadeforsikringsforetakene oppfylte solvenskapitalkravet. 16 foretak hadde under 200 prosent i solvenskapitaldekning, se figur 3.4.
- Minstekapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene samlet var 512 prosent per 31. mars 2023, en nedgang på 14 prosentpoeng sammenlignet med ett år tidligere, se figur 3.5.

Figur 3.3 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

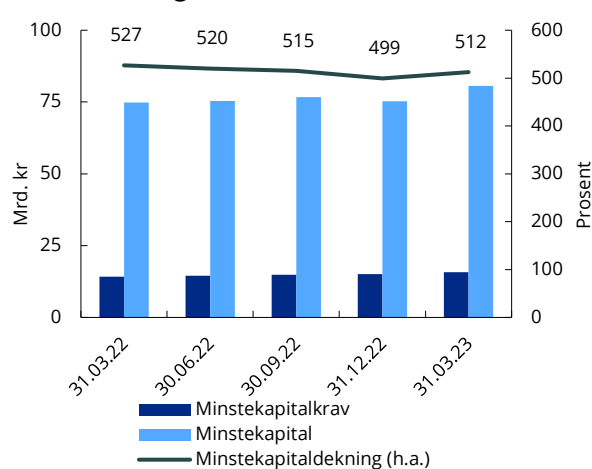
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Solvenskapitaldekning for skadeforsikringsforetakene per 31. mars 2023

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.5 Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

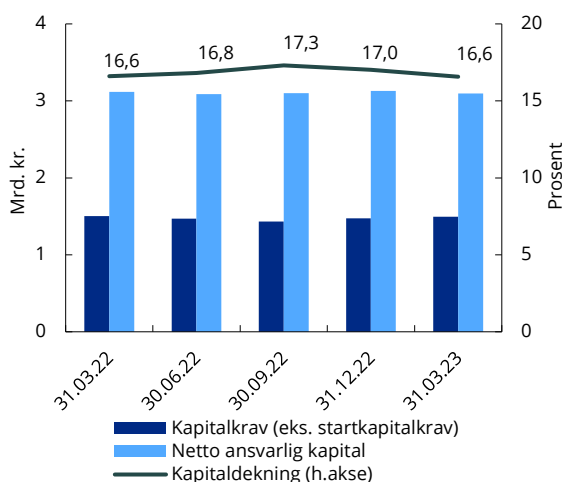
Kilde: Finanstilsynet

4 Verdipapirforetak og fondsforvaltere

4.1 Soliditet i verdipapirforetak

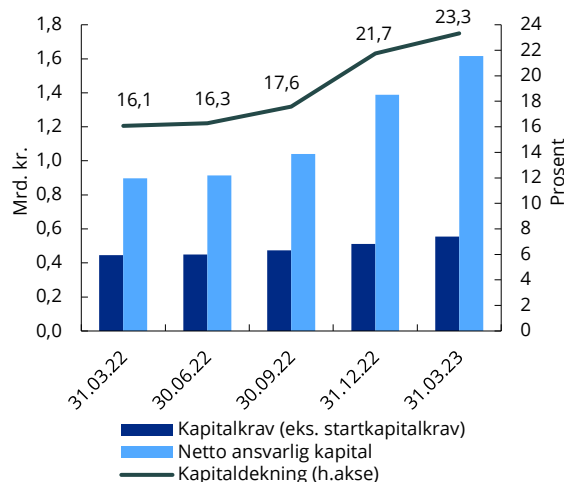
- Det var totalt 86 norske frittstående verdipapirforetak ved utgangen av første kvartal 2023. Det skilles mellom verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel (tjeneste 3) og garantistillelse ved emisjoner (tjeneste 6)⁴, og foretak uten slike tillatelser.
- Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til egenhandel og/eller garantistillelse var 16,6 prosent ved utgangen av første kvartal 2023, uendret fra utgangen av første kvartal 2022, se figur 4.1.
- Samlet kapitaldekning for øvrige verdipapirforetak (uten tillatelse til de nevnte tjenestene) var 23,3 prosent ved utgangen av første kvartal 2023, opp 7,2 prosentpoeng fra utgangen av første kvartal 2022 og opp 1,6 prosentpoeng fra utgangen av 2022, se figur 4.2. Økningen fra første kvartal 2022 skyldes hovedsakelig at det er tilkommet ni verdipapirforetak uten tjeneste 3 og 6. Disse står for 49 prosent av den samlede ansvarlige kapitalen blant verdipapirforetakene uten tjeneste 3 og 6 og hadde en samlet kapitaldekning på 55 prosent ved utgangen av første kvartal 2023. Økningen fra utgangen av 2022 skyldes at den samlede ansvarlige kapitalen blant verdipapirforetakene uten tjeneste 3 og 6 økte med 228 mill. kroner.

Figur 4.1 Samlet kapitaldekning verdipapirforetak med tjeneste 3 eller 6

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.2 Samlet kapitaldekning verdipapirforetak uten tjeneste 3 og 6

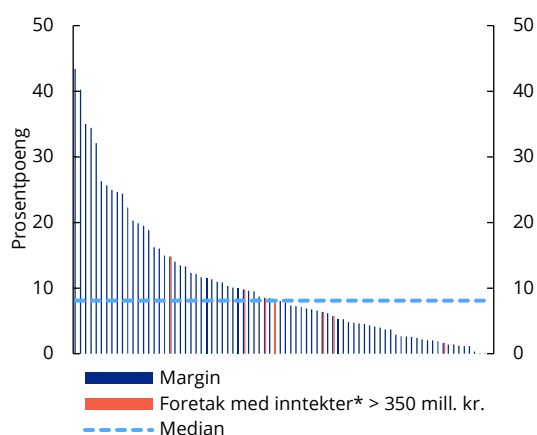

Kilde: Finanstilsynet

- To verdipapirforetak oppfylte ikke kapitalkravene per 31. mars 2023. Foretakene har i ettertid tatt opp ansvarlige lån og oppfyller dermed kravene igjen.
- Alle resterende verdipapirforetak oppfylte kapitalkravet. 11 aktører hadde under 2 prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,06 prosentpoeng, se figur 4.3. Medianmarginen var 8,1 prosentpoeng.

⁴ Per utgangen av første kvartal 2023 hadde 11 norske verdipapirforetak tillatelse til å yte tjeneste 3 og/eller 6.

Figur 4.3 Verdipapirforetakenes margin til kapitalkravet per 31.03.2023

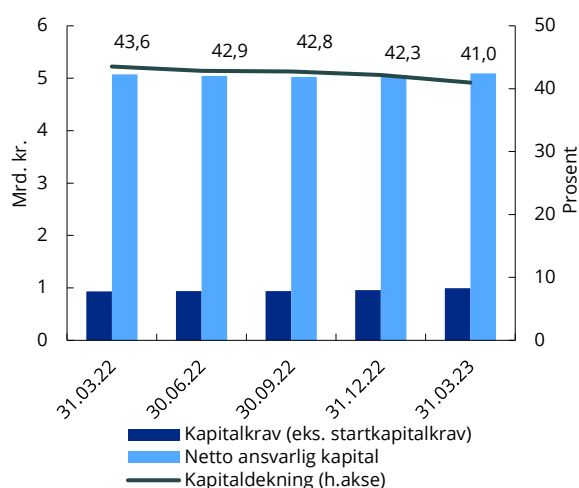
*Note: Inntekter er fra ytelse av investerings- og tilleggstenester, hentet fra foretakenes halvårsoppgave per 31.12.2022. Fire observasjoner over 50 prosentpoeng samt foretakene som ikke oppfylte kravene er utelatt fra figuren.

Kilde: Finanstilsynet

4.2 Soliditet i fondsforvaltere

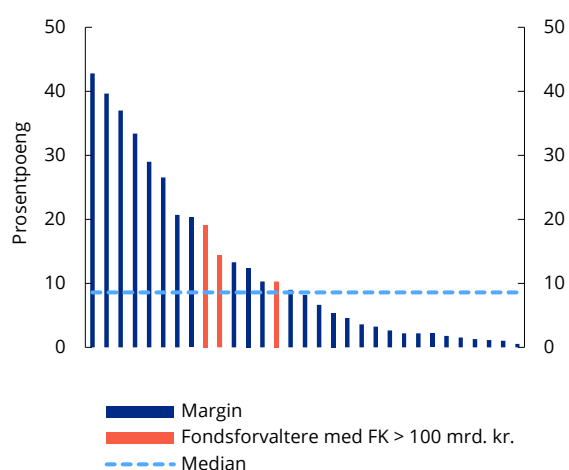
- Ved utgangen av kvartalet var det totalt 32 forvaltningsselskap og AIF-forvaltere med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning.⁵
- Samlet kapitaldekning for fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning har holdt seg stabil siden utgangen av første kvartal 2022 og var 41 prosent ved utgangen av første kvartal 2023, se figur 4.4.
- Alle fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning oppfylte kapitalkravene per 31. mars 2023. Syv aktører hadde under 2 prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,5 prosentpoeng, se figur 4.5. Medianmarginen var 8,6 prosentpoeng.

Figur 4.4 Samlet kapitaldekning fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.5 Fondsforvalteres margin til kapitalkravet per 31.03.2023

Note: Én observasjon over 50 prosentpoeng er utelatt fra figuren.

Kilde: Finanstilsynet

⁵ Det skilles mellom forvaltningsselskap og AIF-forvaltere som har tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning og forvaltningsselskap og AIF-forvaltere uten slik tillatelse. Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ikke kapitaldekningsoppgave. For disse beregner Finanstilsynet kapitaldekning halvårlig ut fra halvårsoppgaven (resultatorientert rapportering).

5 Vedlegg – regelverk og metodikk

5.1 Banker og kredittforetak

5.1.1 Soliditet

Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapital (Common Equity Tier 1) består av innskutt og opptjent egenkapital. Som rene kjernekapitalinstrumenter regnes aksjer, egenkapitalbevis og medlemsinnskudd godkjent av Finanstilsynet. Ren kjernekapitaldekning er ren kjernekapital som andel av det risikovektede beregningsgrunnlaget.

Pilar 1-krav

Pilar 1 er minimums- og bufferkrav til ansvarlig kapital som gjelder alle foretak. Minimumskravet innebærer at foretakene til enhver tid skal ha en ren kjernekapitaldekning på minst 4,5 prosent av foretakets beregningsgrunnlag. Kjernekapitaldekningen og total kapitaldekning skal henholdsvis være minst 6 prosent og 8 prosent av beregningsgrunnlaget.

I tillegg til minstekravene til ansvarlig kapital skal foretakene ha kapitalbuffer bestående av ren kjernekapital. Foretakene skal ha en bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3–4,5⁶ prosent og motsyklisk kapitalbuffer på 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer en buffer for systemviktige foretak, som for tiden er 1,0 prosent for Kommunalbanken og Nordea Eiendoms kreditt, og 2,0 prosent for foretak i DNB-konsernet.

Pilar 2-krav

Pilar 2 i kapitaldekningsregelverket krever at foretakene gjennomfører en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP) for å ta stilling til kapitalbehov. Pilar 2-kravet er påslag i kapitalkrav for foretaksspesifikk risiko som ikke er tilstrekkelig dekket av kravene i pilar 1. Det følger av CRD 5 at pilar 2-kravet normalt skal dekkes av minst 56,25 prosent ren kjernekapital, mens vanlig praksis i Norge har vært at pilar 2-kravet fullt ut skal dekkes av ren kjernekapital. Bestemmelsen ble gjennomført i norsk rett 1. juni 2022, og Finanstilsynet legger CRD 5-bestemmelsene til grunn i sin tilsynspraksis for banker som får fastsatt sitt pilar 2-krav i andre halvår 2022 eller senere.

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel er krav til kjernekapital⁷ som andel av foretakenes eksponeringer før risikovekting. Det vil si et kapitalmål dividert på et uvektet eksponeringsmål. Kapitalmålet består av kjernekapital, og eksponeringsmålet omfatter samtlige balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting.

Det følger av CRR/CRD IV-forskriften at foretakene skal ha en uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 2 prosent. Systemviktige banker skal utover dette ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 1 prosent.

⁶ For systemviktige foretak og foretak som benytter AIRB-metoden er kravet 4,5 prosent for norske engasjementer. For andre foretak er det gitt en overgangsregel som innebærer at kravet om 3,0 prosent systemrisikobuffer for hele beregningsgrunnlaget gjelder frem til 31.12.2023.

⁷ Ren kjernekapital og annen godkjent kjernekapital. Annen godkjent kjernekapital består av hybridkapital/fondsobligasjoner.

5.1.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsregelverket stiller en rekke krav til foretakenes likviditet. Det foreligger minimumskrav om at banker og kredittforetak skal ha en tilstrekkelig likviditetsreserve til å dekke likviditetsutgang i en stressituasjon, og krav til stabil finansiering.

LCR

Likviditetsreserven (LCR) måler størrelsen på foretakenes likvide eiendeler dividert med netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Minimumskravet er at foretakene til enhver tid skal ha en LCR på 100 prosent på totalnivå for alle valutaer. Det innebærer at foretakenes likvide eiendeler minst skal tilsvare netto likviditetsutgang i en stressituasjon. Kravet gjelder både på konsolidert og ikke-konsolidert nivå.

Det stilles også krav til LCR i hver signifikant valuta, med unntak av norske kroner, på minst 100 prosent. Minimumskravet til LCR i norske kroner for foretak som har euro eller amerikanske dollar som signifikant valuta er på 50 prosent. For øvrige foretak er det ikke fastsatt minstekrav til LCR i norske kroner.

NSFR

Foretakene skal til enhver tid møte et minstekrav til stabil og langsiktig finansiering, NSFR (Net Stable Funding Ratio). NSFR er tilgjengelig stabil finansiering dividert med nødvendig stabil finansiering. Dette forholdstallet skal være minimum 100 prosent. Minstekravet trådte i kraft i Norge i andre kvartal 2022.

5.2 Forsikringsforetak

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak oppfyller ikke kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet, og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet likevel kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, fra 2016 til 2032.

5.3 Verdipapirforetak og fondsforvaltere

Verdipapirforetak

Kapitalkrav for verdipapirforetak følger av det europeiske kapitalkravsregelverket CRD IV/CRR.⁸ På grunn av måten kapitaldekningsregelverket for verdipapirforetak er innrettet, er det naturlig å dele dem inn i to grupper. Foretak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 3, 6, 8 og 9⁹, og foretak uten slike tillatelser.

Førstnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 730 000 euro og et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt-, markeds- og operasjonell risiko på lik linje med banker. Sistnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 125 000 eller 50 000 euro (avhengig av om de har tillatelse til å håndtere klientmidler eller ikke) og det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Forvaltningsselskap for verdipapirfond og AIF-forvaltere (fondsforvaltere)

Fondsforvaltere kan deles inn i to grupper med ulike krav til ansvarlig kapital: Forvaltere av fond med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 4, og forvaltere av fond uten slik tillatelse.

Førstnevnte gruppe foretak er i tillegg til kravene som følger av verdipapirfondloven og/eller AIF-loven (m/forskrifter) omfattet av de samme kapitalkravene som gjelder for verdipapirforetak uten tillatelse til å yte investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, dvs. det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ansvarlig kapital kun per 30. juni og 31. desember. Disse foretakene har et startkapitalkrav og et kapitalkrav på 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Konsolidert kapitaldekning

Foretakene som er omfattet av krav til ansvarlig kapital på konsolidert nivå på verdipapirirområdet er morselskap til ett eller flere av foretakene som inngår i kapittel 5.1 (verdipapirforetak) og 5.2 (fondsforvaltere)

⁸ EU innførte IFD/IFR som gjeldende kapitaldekningsregelverk for verdipapirforetak 26. juni 2021. Regelverket er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen eller innført i Norge, og p.t. er det uvisst når det skjer.

⁹ P.t. er det imidlertid kun tjeneste 3 og 6 som er relevante for Norge, da ingen norske verdipapirforetak har tillatelse til å yte tjeneste 8 eller 9.

i denne rapporten, samt foretak i nevnte kapitler som har eierandel på 20 prosent eller mer i annet foretak. Foretak som har felles ledelse, må også rapportere konsolidert.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]